

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

www.selfhelp.gr

Με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας

Προτεινόμενο Πρόγραμμα

Με αφορμή την Πρόσκληση Υποβολής Εκπαιδευτικού Υλικού για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων του σχολικού έτους 2021-2022 από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Σητείας προτείνει την πραγματοποίηση εργαστηρίων κατασκευής των «Παιχνιδιών του Κόσμου» στα Δημοτικά και Γυμνάσια της επικράτειας, τα οποία θα αξιοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί σε συνεργασία με τους μαθητές της εκάστοτε σχολικής κοινότητας. Το συγκεκριμένο υλικό προτείνεται για τη Θεματική Ενότητα «Φροντίζω το Περιβάλλον» και τις υποενότητες «Οικολογία - Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά» και «Παγκόσμια & Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά». Τα «Παιχνίδια του Κόσμου» απευθύνονται σε όλες τις σχολικές βαθμίδες, μαθητές και εκπαιδευτικούς κάθε ηλικίας. Το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Σητείας, στο πλαίσιο των παρεμβάσεων με κύριο στόχο την πρόληψη των εξαρτήσεων και άλλων ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, χρησιμοποιεί σε κάποιες από τις δράσεις του τα «Παιχνίδια του Κόσμου». Πρόκειται για ξύλινα παιχνίδια από διάφορους πολιτισμούς, που κατασκευάζονται από ανακυκλώσιμα υλικά. Τη συγκέντρωση των πληροφοριών για τα παιχνίδια και τον τρόπο κατασκευής τους έχει πραγματοποιήσει η γαλλική οργάνωση «Kaloumba».

Η «Kaloumba» συνεργάζεται με κοινότητες και φορείς, τόσο στη Γαλλία όσο και αλλού, κατασκευάζοντας με τους συμμετέχοντες παιχνίδια από όλο τον κόσμο και πραγματοποιώντας συλλογικές δράσεις, όπως εργαστήρια κατασκευής παιχνιδιών και παιχνίδι σε ανοιχτούς δημόσιους χώρους, με στόχο την προώθηση της ανθρώπινης επικοινωνίας και την ανάδειξη του παιχνιδιού ως μέσο κοινωνικής και πολιτισμικής εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην προώθηση αξιών όπως η αλληλεγγύη, η συνεργασία, η δημιουργικότητα, η ενεργοποίηση, το πέρασμα από την ατομική στη συλλογική δράση. Έτσι, λοιπόν, οι αξίες που προάγει η ενασχόληση με τα «Παιχνίδια του Κόσμου», συμφωνούν με τις αξίες της πρόληψης της εξάρτησης, που στόχο έχει να προάγει το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Σητείας στις δράσεις του. Για τους λόγους αυτούς, το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Σητείας χρησιμοποιεί τα «Παιχνίδια του Κόσμου» ως βασικό εργαλείο στις παρεμβάσεις πρόληψης που υλοποιεί.

Το πρόγραμμα συνεργάστηκε το Νοέμβριο του 2010 με την «Kaloumba» για την πραγματοποίηση ενός εργαστηρίου κατασκευής παιχνιδιών από ανακυκλώσιμα υλικά. Το εργαστήριο αυτό είχε ως αποτέλεσμα να εκπαιδευτούν εργαζόμενοι του προγράμματος, οι οποίοι έκτοτε πραγματοποιούν παραστάσεις με τα Παιχνίδια του Κόσμου και εργαστήρια κατασκευής Παιχνιδιών σε συνεργασία με σχολεία, φορείς, συλλογικότητες, πολίτες κ.α. Το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας έχει πραγματοποιήσει παραστάσεις με τα «Παιχνίδια του Κόσμου» καθώς και εργαστήρια κατασκευής Παιχνιδιών, σε σημαντικό

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οδυσσέως 19
Τηλ.-Φαξ:
2310500477-8

thessaloniki@selfhelp.gr

ΛΑΡΙΣΑ

Ηρώων Πολυτεχνείου 169
Τηλ.:2410233332,
Φαξ:2410555540

larisa@selfhelp.gr

ΧΑΝΙΑ

Τσουδερών 73
Τηλ.-Φαξ:
2821023432

chania@selfhelp.gr

ΣΗΤΕΙΑ

Μ. Καταπότη 57
Τηλ.-Φαξ:
2843029620

sitia@selfhelp.gr

Πρόγραμμα Ενταξιακών,

Εκπαιδευτικών &
Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

Ραψάνη Λάρισας
Τηλ.-Φαξ: 2495061191
rapsani@selfhelp.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

www.selfhelp.gr

Με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας

αριθμό σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Σητείας και της ευρύτερης περιοχής, κάποια εκ των οποίων διαθέτουν πλέον δική τους παιχνιδοθήκη.

Ο πολυδιάστατος ρόλος του παιχνιδιού

Με το παιχνίδι το παιδί ανακαλύπτει τον πραγματικό κόσμο και προσαρμόζεται σε αυτόν. Λαμβάνει ερεθίσματα, εξασκεί την εφευρετικότητα και εκφράζει τη δημιουργικότητά του. Αναπτύσσει σταδιακά τη γλώσσα, την κρίση και τη λογική, εφόδια απαραίτητα για την μετέπειτα κοινωνική του πορεία. Κοινωνικοποιείται, μαθαίνει να συνεργάζεται και προετοιμάζεται για την ενηλικίωσή του. Το παιδί, παίζοντας, προβάλλει τον εαυτό του στις δραστηριότητες των ενηλίκων μέσα στο συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο ζει. Ακόμα, προβάλλει τους μελλοντικούς ρόλους και τις αξίες όπως το ίδιο τις αντιλαμβάνεται μέσα από τις δραστηριότητες και τις σχέσεις των ενηλίκων.

Δημιουργώντας χώρους παιχνιδιού συμβάλλουμε στη διαπροσωπική επικοινωνία και αλληλεπίδραση μεταξύ διαφόρων γενεών και πολιτισμών. Το παιχνίδι φέρνει κοντά τους ανθρώπους μέσα σε ένα ευχάριστο κλίμα συνύπαρξης και ανταλλαγής, όπου η ιδιότητα του παίκτη παραμερίζει όλες τις υπόλοιπες και ενώνει τους συμμετέχοντες γύρω από την κοινή τους διάθεση για παιχνίδι.

“Ανακαλύπτω τον κόσμο” μέσα από τα παιχνίδια, σημαίνει έρχομαι σε επαφή με άλλους πολιτισμούς, “ανοίγω” σε άλλους τρόπους σκέψης. Τα παιχνίδια αποτελούν αντανάκλαση των λαών και των πολιτισμών τους, είτε πρόκειται για παιχνίδια δεξιοτήτων, στρατηγικής, ή τύχης. Η μεγάλη ποικιλία των παιχνιδιών που υπάρχουν και είναι γνωστά στις μέρες μας, μας επιτρέπει να θαυμάσουμε την ανθρώπινη δημιουργικότητα, παρέχοντάς μας πληροφορίες για το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο επινοήθηκαν και τη συμβολική τους διάσταση.

Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων οι μαθητές καλούνται να δουλέψουν σε ομάδες και από κοινού να δημιουργήσουν, εξασκώντας δεξιότητες του 21ου αιώνα όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η συνεργασία και η δημιουργικότητα. Ενισχύουν δεξιότητες του νου όπως η πλάγια σκέψη και πιο συγκεκριμένα η δημιουργική σκέψη, αφού τα εργαστήρια αποτελούν χώρο καλλιτεχνικής έκφρασης. Οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να αφήσουν ελεύθερη τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, βάζοντας την προσωπική τους σφραγίδα στις κατασκευές. Η κατασκευή των παιχνιδιών ενισχύει δεξιότητες της ζωής, όπως η οργανωτική ικανότητα και ο προγραμματισμός, καθώς απαιτούν την κατανόηση των βασικών βημάτων κατασκευής τους και την αντίληψη των απαραίτητων στοιχείων που διατηρούν το παιχνίδι λειτουργικό, όπως ο αριθμός των πιονιών και των τετραγώνων του πλατό. Τέλος, με τη δέσμευση σε μια δράση με στάδια και βήματα η οποία έχει

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οδυσσέως 19
Τηλ.-Φαξ:
2310500477-8

thessaloniki@selfhelp.gr

ΛΑΡΙΣΑ

Ηρώων Πολυτεχνείου 169
Τηλ.:2410233332,
Φαξ:2410555540

larisa@selfhelp.gr

ΧΑΝΙΑ

Τσουδερών 73
Τηλ.-Φαξ:
2821023432

chania@selfhelp.gr

ΣΗΤΕΙΑ

Μ. Καταπότη 57
Τηλ.-Φαξ:
2843029620

sitia@selfhelp.gr

Πρόγραμμα Ενταξιακών,

Εκπαιδευτικών &
Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

Ραψάνη Λάρισας
Τηλ.-Φαξ: 2495061191
rapsani@selfhelp.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

www.selfhelp.gr

Με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας

συγκεκριμένο στόχο, την δημιουργία ενός νέου παιχνιδιού, καλλιεργείται η αποτελεσματικότητα, ακόμα μια σημαντική δεξιότητα ζωής.

Τέλος, για τα εργαστήρια κατασκευής παιχνιδιών η ομάδα θα χρειαστεί να αξιοποιήσει υλικά της καθημερινότητας δίνοντάς τους ένα νέο ρόλο. Μαθητές και εκπαιδευτικοί καλούνται να συλλέξουν ξύλα και άλλες επιφάνειες (πχ. παλιά ντουλάπια, θρανία, κουρτινόξυλα, σκουπόξυλα κ.ά.) και να τα χρησιμοποιήσουν ανακυκλώνοντάς τα και δίνοντάς τους μια νέα μορφή (πχ. πλατό, πιόνια). Η προτεινόμενη δράση αφορά στη δημιουργία παιχνιδιών από αντικείμενα που δεν χρησιμοποιούνται πια. Ένας απώτερος στόχος του εργαστηρίου, είναι η επανάχρηση αντικειμένων που αποσύρονται και άρα η ανακύκλωσή τους. Οι προτεραιότητες του εργαστηρίου, όπως αναφέρονται παραπάνω, διαμορφώνουν τις απαραίτητες συνθήκες ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν οικολογική συνείδηση μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες και παιχνίδι.

Στάδια κατασκευής επιτραπέζιων ξύλινων παιχνιδιών

Για την κατασκευή των παιχνιδιών είναι απαραίτητη η οργάνωση δομημένων εργαστηρίων, στα οποία οι επιμέρους ομάδες καλούνται να ακολουθήσουν συγκεκριμένα βήματα. Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά τα βασικά σημεία της μεθοδολογίας (αναλυτικός οδηγός για το στήσιμο του εργαστηρίου στο έγγραφο «Λεπτομερής οδηγός προς τους εκπαιδευτικούς για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού»).

Τα βασικά βήματα της δράσης είναι τα εξής. Μέσα από τον κατάλογο του εγγράφου «Λεπτομερής οδηγός προς τους εκπαιδευτικούς για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού» και την ιστοσελίδα της "Kaloumba" θα γίνει η διαλογή των παιχνιδιών που θέλουν να κατασκευάσουν οι συμμετέχοντες. Οι οδηγίες θα υποδείξουν τα βασικά χαρακτηριστικά των παιχνιδιών που πρέπει να τηρηθούν για την λειτουργικότητά τους. Με βάση τα παραπάνω, θα δημιουργηθεί ένα σχεδιάγραμμα του εκάστοτε παιχνιδιού (σχεδιάγραμμα, πλατό, πιόνια). Παράλληλα, θα γίνει συλλογή ξύλων και ξύλινων επιφανειών πάνω στις οποίες θα κατασκευαστούν τα παιχνίδια. Η υπόλοιπη διαδικασία αφορά στην καλλιτεχνική διαμόρφωση των ξύλων, ώστε να είναι όμορφα και λειτουργικά (κόψιμο, βάψιμο κλπ.). Κατασκευάζονται και τα πιόνια, που είναι απαραίτητα για το κάθε παιχνίδι και βάφονται. Τέλος, μεταφέρονται σε χαρτί οι οδηγίες και τα παιχνίδια είναι πια έτοιμα για χρήση.

Μετά την ολοκλήρωση της δράσης, η ομάδα θα αποκτήσει μια χειροποίητη, ξύλινη παιχνιδοθήκη. Η παιχνιδοθήκη αυτή αποτελεί μια αφορμή για περαιτέρω δράσεις. Μπορεί να αξιοποιηθεί σε ένα συγκεκριμένο χώρο του σχολείου, όπου θα δημιουργηθεί αίθουσα παιχνιδιών για όλους τους μαθητές. Μπορεί, επίσης, να αξιοποιηθεί στα διαλείμματα, για

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οδυσσέως 19
Τηλ.-Φαξ:
2310500477-8
thessaloniki@selfhelp.gr

ΛΑΡΙΣΑ

Ηρώων Πολυτεχνείου 169
Τηλ.:2410233332,
Φαξ:2410555540
larisa@selfhelp.gr

ΧΑΝΙΑ

Τσουδερών 73
Τηλ.-Φαξ:
2821023432
chania@selfhelp.gr

ΣΗΤΕΙΑ

Μ. Καταπότη 57
Τηλ.-Φαξ:
2843029620
sitia@selfhelp.gr

Πρόγραμμα Ενταξιακών,
Εκπαιδευτικών &
Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων
Ραψάνη Λάρισας
Τηλ.-Φαξ: 2495061191
rapsani@selfhelp.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΑΥΤΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

www.selfhelp.gr

Με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας

τη δημιουργική απασχόληση των μαθητών. Κυρίως, όμως, αποτελεί ένα δίαυλο επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, μέσα από το παιχνίδι.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οδυσσέως 19
Τηλ.-Φαξ:
2310500477-8

thessaloniki@selfhelp.gr

ΛΑΡΙΣΑ

Ηρώων Πολυτεχνείου 169
Τηλ.:2410233332,
Φαξ:2410555540

larisa@selfhelp.gr

ΧΑΝΙΑ

Τσουδερών 73
Τηλ.-Φαξ:
2821023432

chania@selfhelp.gr

ΣΗΤΕΙΑ

Μ. Καταπότη 57
Τηλ.-Φαξ:
2843029620

sitia@selfhelp.gr

Πρόγραμμα Ενταξιακών, Εκπαιδευτικών & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

Ραψάνη Λάρισας
Τηλ.-Φαξ: 2495061191

rapsani@selfhelp.gr